

OBRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek slovenskega obrtništva

„Obrtni Vestnik“
izhaja
mesečno dvakrat, in sicer:
vsakega 1. in 15. v mesecu
ter stane celoletno Din 36.—
polletno Din 18.—
posamezna številka Din 1.50

Oficijelno glasilo „Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani“
in „Splošne zveze obrtnih zadrug v Mariboru“ ter
slovenskih obrtnih društev v Sloveniji.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. — Rokopisi se ne vračajo.
Ponatiski dovoljeni le z navedbo vira.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Dunajska cesta št. 20.

Cene inseratom:

Pri 1 × objavi	1/4 str.	Din	p
• • •	1/4	300	—
• • •	1/4	150	—
• • •	1/8	75	—
• • •	1/16	37	50

VIII. letnik.

V Ljubljani, dne 15. novembra 1925.

Štev. 22.

Obrtniški koledar 1926. Koncem meseca se prične z razpošiljanjem obrtniškega koledarja. Načelstva obrtnih zadrug, društva in obrtnonadaljevalne šole se naprošajo, da čimprej naročijo koledarje. Zaloga ne bo prevelika in poznejša naročila uprava ne bo mogla vpoštevati, ako bi se razposlala prej vsa zaloga. Lansko leto so bili že prve dni decembra razposlani vsi koledarji, zato naj se z naročili ne odlašajo. Koledar se je po željah, ki jih je prejela uprava od interesentov izpopolnil, in tvori, tudi po zunanji obliki zelo okusno izdelan, za vsakega obrtnika prav koristen in prepotraben kašipot. V lastnem interesu vsakega obrtnika je, da si koledar takoj naroči.

UPRAVA „OBRTNEGA VESTNIKA“.

Sestanek slovenskega obrtniškega društva v Mariboru.

Dne 10. novembra t. l. je priredilo navedeno društvo v hotelu „Kosovo“ v Mariboru sestanek svojih društvenikov, ki so se v precejšnjem številu odzvali vabilu.

Sestanek je vodil društveni podpredsednik g. Miho Vahtar, ki je uvodoma poudarjal važnost ožjega stika obrtnikov v Mariboru in prešel na to na vprašanje novega stanovanjskega davka, katerega namerava uvesti mariborska občina, da si ustvari fond za zidavo novih hiš in tako omili stanovanjsko bedo. O njegovem poročilu se je vnela živahna debata, v kateri so posebno gg. Novak, Kvas in Kumer energično odklonili nameravano novo obremenitev. Njihova izvajanja so izvenela v nepobitno ugotovitev, da obrtništvo nosi že danes taka bremena, da na njihovo povišanje niti misliti ne moremo, ako nočemo do cela ubiti obrti v Mariboru. Vsi navzoči so se priključili tem izvajanjem in o tem obvestili sočasno se vršeci shod hišnih najemnikov, ki se je vršil v dvorani „Götz“.

K drugi točki dnevnega reda: davčne zadeve je govoril zbornični konzulent g. Žagar iz Ljubljane. V

svojem govoru je očrtal našo davčno zakonodajo in obremenitev, katero zakonodaja povzroča. Obremenitev je skrajno ostra in povzroča, da so pritožbe proti davkom od strani gospodarskih krogov vedno glasnejše. Pritožbe se dele v dve skupini. V prvo skupino spadajo pritožbe proti previsokim davčnim merilom, v drugo pa pritožbe proti načinu, kako se pri nas zakoni izvajajo. Posebno občutna so davčna merila za dohodnino in hišno-najemni davek. Dohodnino ostri v prvi vrsti stara kronka lestvica in pobiranje invalidskega davka, hišnonajemniški davek pa poleg visoke šope, poostrene z raznimi pribitki, posebno izdatno avtonomne doklade.

V nadaljnjih izvajanjih je g. poročevalec govoril o davku na poslovni promet, omenjal potrebo davčnih plačilnih nalogov, žigosal visoke eksekucijske pristojbine in zamudne obresti ter na kratko označil stališče gospodarskih krogov glede izenačenja neposrednih davkov. Gospodarski krogi vedno bolj uvidevajo potrebo, da se dohodnina v bodočem zakonu sploh opusti in vkalkulira v donosne davke, ker ni izključeno, da ravno dohodnina, katere nekatere pokrajine ne poznajo, tvori resno oviro, da se izenačenje neposrednih davkov ne premakne z mrtve točke. Nadalje je g. poročevalec opozoril navzoče na najvažnejše določbe o davku na zaslužek telesnih delavcev, na kratko očrtal dolžnosti delodajalca pri pobiranju tega davka in posebno poudaril, da je po navodilih tudi obrtnikom na prosto dano, da opremijo pobrane zneske mesečno s sezname, kakor je to določeno za veleobrate. Ta način je veliko enostavnejši in praktičnejši.

Končno je opozoril navzoče na volitve v pridobinske komisije, ki se vrše v nedeljo 15. novembra t. l. in jim priporočal, da se volitev udeleže v polnem številu.

O tem poročilu se je vršila kratka debata, ki je na inicijativo g. Novaka izzvenela v sklep, da se mariborsko obrtništvo v celnem obsegu priključuje resolucijam zbora gospodarskih korporacij in organizacij v Ljubljani dne 23. oktobra t. l.

Po tem sklepu je g. Vahtar zaključil lepo uspeli sestanek in pozval navzoče, da se tesno oklenejo svojega društva in po svojih močeh pripomorejo, da se mu bodo priključili tudi oni obrtniki, ki danes še od strani motrijo položaj in se še ne zavedajo, da je obrtno društvo v Mariboru za interese obrtništva skrajno potrebno.

Zgradba novega parlamenta prepuščena inozemcem!

Glasi Saveza hrvatskih obrtnika v Zagrebu «Obrtnički Vjesnik» je glede oddaje del za novi parlament v svoji 44. številki objavilo naslednji članek:

Znano je tudi že širši javnosti, kako je postopala država pri oddaji državnih del napram domačim obrtnikom. Nabavljala je na račun reparacije iz inozemstva predmete, s katerimi bi mogla za daljši čas zaposliti na stotine in stotine domačih obrtnikov. Nabavljala pa je tudi najrazličnejše predmete iz inozemstva, češ, da domači obrtniki niso sposobni, da bi izvedli posebna specijalna dela in je preko dragih komisij in še za dražji denar naročevala iz inozemstva slabejše blago, kakor bi ga mogla dobiti doma.

Savez zanatlijskih udruženja v Beogradu je obvestil Savez hrvatskih obrtnika, da se namerava oddati obrtniško delo na novi zgradbi parlamenta v inozemstvo proti gotovini ali pa na račun reparacij.

Vsakdo lahko vidi, kakšno škodo bi država povzročila s tem sebi in obrtništvu. Kako bo sodilo inozemstvo o sposobnosti našega obrta, ko bo videlo, da država sama bagatelizira našo sposobnost, nasprotno pa zopet ravno državna uprava naglašja, na kako visoki stopinji modernega razvoja stoji naš obrt. Kakšno pa je stanje našega obrtništva! Brez kredita, brez naprednega zakonodajstva, brez zaščite napram upravnim obrtnim oblastvom se muči in trudi v težki borbi, da poplača ogromne davke, država pa ga pri svojih naročilih ne pozna in rajše vidi, da gredo milijoni državnega denarja v nenasitne župe inozemcev, kakor pa da bi pomagala domačim obrtnikom.

Na osebno intervencijo beograjskih obrtnikov pri ministrstvu zgradb je ministrstvo izjavilo, da se o obrtniških delih za zgradbo parlamenta sploh še ni razpravljalo in še ni nikakih načrtov niti detajlov. Nadzorni arhitekt pa je pri tej priliki izjavil, da se bodo oddala mizarska, ključavničarska, pleskarska in steklarska dela eni o sebi — podjetniku, češ, da naši obrtni mojstri za zgorajšnja dela niso v stanju, niti nimajo pravice licitirati, temveč samo podjetniki.

In vendar imamo mojstre Slovence, Hrvate in Srbe, katerih umetniška dela povsem nič ne zastajajo za šablonskimi deli inozemcev.

Toda, kaj! To je «težko» in «komplicirano», poleg tega pa naši domači obrtniki niso niti v stanju, da izvedejo kaj boljšega! Da bo parlament zgrajen res strokovno in umetniško, se moramo obračati na inozemstvo, da nam ono posodi nekaj svojega «okusa». Mi pa bodimo veseli, da smemo plačevati davke!

Mesarji in prekajevanje.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je podala velikemu županu v Ljubljani o prizivu mesarjev do prekajevanja naslednjo izjavo:

Mesarji se bavijo s prekajevanjem navadno onega mesa, ki ga ne morejo razpečati v svežem stanju. To je že star običaj po deželi in v mestih. Ker govori za to tudi praktična potreba, ni povoda, da bi se mesarjem tudi v bodoče ne dovoljevalo prekajevanja v tem omejenem obsegu.

Dalje pa se bavijo mesarji, posebno na deželi, s prekajevanjem mesa tudi v primerih, ko jim tega radi morebitne nevarnosti pokvare ne bi bilo treba. Za-

koljejo v ta namen, da dobe slanino in mast in da se založe s suhim svinjskim mesom za prodajo. To prekajevanje pa se vrši le omejeno na manjše količine za kritje potrebe lokalnega konzuma in na primitivne izdelke, kakor klobase, polnjene želodce in danke, plečeta, stegna, jezike in podobno. Prekajevanja v tem obsegu tudi v bodoče ne bi bilo braniti mesarjem, vsaj ne po deželi in v krajih, kjer ni poklicnih prekajevalcev. Prekajevanje v večjem obsegu za razpečevanje izven bližnjega okoliša in izdelovanje finjših vrst prekajene, konzervirane in ostale delikatesne mesnine pa spada v izključni delokrog prekajevalcev.

Puškarska šola v Kranju.

Državna strokovna šola za puškarstvo v Kranju je urejena po vzorcu enake strokovne šole v Borovljah. Smatrati se jo more celo kot njeno nadaljevanje. Ko so po razvalu avstro-ogrske monarhije jugoslovanske čete zasedle Koroško, skušalo se je takoj uvesti tamošnjo puškarsko industrijo v jugoslovanski pravec, to je jo nacionalizirati. To stremljenje je dobilo veliko oporo v dejstvu, da je izhajal velik del boroveljskih puškarjev iz slovenskega koroškega prebivalstva. Močno je ponarodovanje pospeševalo dejstvo, da je boroveljsko prebivalstvo spoznalo takoj veliko važnost kraljevine SHS kot trga za razpečevanje svojih izdelkov.

Jugoslovanska uprava je po izvršeni okupaciji Koroške preustrojila puškarsko šolo v Borovljah v narodnem zmislu. To ji ni bilo težko, kajti med boroveljskimi puškarji je bilo dovolj kvalificiranih Slovencev, ki so takoj prevzeli službe na novo preurejenem zavodu. Staremu razrastlemu krepkemu debelu, uživajočemu sloves v svoji stroki, so se vcepili narodni cepiči in zavod je imel najboljšo upanje, da se v kratkem razvije v priznan naroden zavod.

Ko je po ponesrečenem plebiscitu leta 1920. kraljevina SHS morala evakuirati Koroško, so stali vsi faktorji, ki so se zavzemali za novo državno uredbo, pred katastrofo. Videli so konec svojega narodnega delovanja, videli so pa tudi konec svoje eksistence. To vprašanje so rešili na ta način, da so se preselili v Jugoslavijo. Uprava SHS jim je šla na roko. Uvidevala je potrebo ustvariti narodno puškarsko industrijo in na ta način osamosvojiti domači trg od tujih izdelkov. S sodelovanjem koroških emigrantov se je ustanovila v Kranju puškarna kot registrovana zadruga z omejeno zavezo. Ta je potrebovala za svoj obstoj kvalificirane delavce. Za prvo silo so ji zadostovali emigranti, ki so med tem optirali za naše državljanstvo. Videlo se je pa takoj, posebno, ker so kazale vse perspektive, da ima nova puškarna vse pogoje, da se razvije v krepko industrijsko podjetje, da se mora za bodočnost poskrbeti za strokovno pripravljen naraščaj. V prvi polovici leta 1921. se je ukrenilo vse potrebno, da se ustvari šola, ki bi prevzela to nalogo.

V jeseni 1921. se je ustanovila državna strokovna šola za puškarstvo v Kranju s prvim letnikom. Kranj se je izbral za sedež te šole, ker je bila puškarna, edino podjetje te stroke v kraljevini SHS, v Kranju. Ta šola je zamišljena kot nižja strokovna šola s štirimi letniki. Njen namen je, vzgajati naraščaj za puškarsko industrijo. Gojenci bi po dokončanih študijah izvrševali obrt kot kvalificirani delavci v puškarskih podjetjih, državnem arzenalu, delovali kot samostojni mojstri in koncesijonirani prodajalci

orožja v raznih krajih naše domovine ali pa kot kvalificirani orožarji služili v vrstah naše armade.

Učni načrt se je uredil po vzgledu boroveljske šole. Vsak gojenec naj bi bil v glavnem usposobljen kot samostojen puškar. Ker pa moderna tehnika ne priznava stališča, da bi en delavec izdeloval ves svoj izdelek sam, ampak temelji na principu deljenja dela, se poleg splošne izobrazbe specializira vsak učenec za izdelovanje posameznih delov puške.

Zaradi tega so se ustanovili na šoli sledeči glavni oddelki: a) sprožilarski, b) celinarski, c) baskularski in d) kopitarski.

K tem oddelkom pride še graverski, ki ima namen, da usposobi gojence za izvršitev graverskih del na puški, na drugi strani pa jih izobrazijo, da si zaslužijo svoj kruh tudi kot samostojni graverji v klišarnah pri večjih tiskarnah, grafičnih institutih in sploh raznih industrijskih podjetjih.

Tedenski pouk učencev obsega 47 učnih ur (za graverje 43). Poleg praktičnega pouka v delavnicah se poučujejo učenci v najvažnejših predmetih občne izobrazbe. Teoretični pouk se vrši do sedaj v prostorih državne gimnazije v Kranju, ki daje pod nadzorstvom strokovnih profesorjev tudi svoja učila na razpolago.

Učni uspehi v šoli so do sedaj prav zadovoljivi. Posebno sedaj, ko je zavod že nekoliko vpeljan, je pritok učencev precejšen. Zbirati se že more med sposobnim naraščajem. Materijal letošnjega letnika nadkriljuje onega iz prejšnjih let. Za vzprejem se zahteva dovršeno 14. leto in z dobrim uspehom končana osnovna šola. Opaža pa se že sedaj, da prinaša nad polovico prosilcev za sprejem večjo predizobrazbo, kakor se zahteva. Publika namreč uvideva veliko bodočnost zavoda in ugodnosti, ki jih dosežejo gojenci te šole. Vsled tega pošilja svojo deco na naš zavod v vseh primerih, ako ji materijalni položaj ne dovoljuje, vzdrževati svojih otrok na višje organiziranih šolah.

O svojem napredku je polagala šola vsako leto javno račun. Koncem vsakega leta je priredila razstavo izdelkov svojih učencev. Strokovnjaki, kompetentni faktorji kakor tudi publika so se izrekli vedno zelo laskavo in pohvalno o izkazanih uspehih.

Kranj je prav srečno izbrano mesto za sedež puškarske šole. Gorenjska spada med pasivne kraje. Prebivalstvo se ne more preživljati s pridelki rodne zemlje. Navezano je na zaslužke dela svojih rok. V prejšnjih časih se je izseljevalo močno v tuje kraje, posebno v Ameriko. Bilo je vedno dovolj delovnih moči na razpolago. Radi te okolnosti sta se razvila po vseh krajih Gorenjske precejšen obrt in industrija. Naraščaj naše šole izhaja že v precejšnji meri iz krogov, ki so že v zvezi z obrtom in industrijo. Ima tedaj neko obrtno tradicijo. Usposobljen je tedaj v veliko večji meri, da sprejema z uspehom pouk za obrtno in industrijsko delovanje, kakor naraščaj iz drugih krajev.

Pred seboj ima pa tudi združno puškarno v Kranju. Iz majhnega začetka se je razvila puškarna v par letih v krepak zavod. Ozek stik, ki mora vladati med šolo in privatnim podjetjem enake vrste, more le ugodno vplivati na strokovni pouk v šoli, ki goji isto stroko.

Mestna občina v Kranju je v uvidevanju teh razmer doprinesla velike žrtve v prosepah šole. Pri njenih sklepih je niso vodili le lokalni interesi. Žrtve, ki jih doprinaša za zavod, ne bodo nosile koristi v

prvi vrsti mestu samemu, ampak celokupnemu prebivalstvu Gorenjske in vse države. Šola bo razsadnik za puškarsko industrijo v vsej kraljevini. V patriotičnem čuvstvanju vedno vneta za napredek domovine je mestna občina ob ustanovitvi šole z velikimi žrtvami opremila delavnice v poslopju osnovne šole. Ko so se pa po dveletnem obstoju izkazale za premajhne, je na svoje stroške priredila prav primerne delavnice v spodnjih prostorih Narodnega doma. Sedaj se peča z načrtom, zgraditi v kratkem času za puškarsko šolo posebne prostore.

Pozabiti pa ne smemo še na en moment, ki je posebnega pomena za vzgojo naraščaja. Naj ima prebivalstvo mesta Kranja svoje napake, brez katerih pač nikdo ni. Stalo pa je že od nekdaj v prvih vrstah jugoslovanskega nacijonalizma. Vsi, ki smo se kretali dalje časa v družbi kranjskega meščanstva, smo odnesli živo zavest jugoslovanske celokupnosti, zavest, ki ne temelji na izvršenih dejstvih, ampak ima temelj v notranjosti srca, v živem prepričanju. Zato je puškarskemu naraščaju le čestitati, da se more vzgajati v mestu Kranju, kjer bo obvarovan marsikaterega nepotrebnega vpliva in podšepetavanja.

Za podporo siromašne srednješolske mladeži je svoječasno ustanovila mestna občina v Kranju dijaško kuhinjo, ki se vzdržuje sedaj s prispevki dobrotnikov iz mesta Kranja in okolice. Takoj po ustanovitvi je dijaška kuhinja sprejela v svoje okrilje revne dijaške puškarske šole. Tu dobijo naši dijak, ki bi sicer drugače ne mogli pohajati šole, zdravo in tečno hrano, deloma zastonj, deloma pa proti malenkostni odškodnini.

V zmislu odloka ministrstva trgovine in industrije št. 3764/22 z dne 1. julija 1922. se je ustanovil poseben kuratorij za strokovno šolo za puškarstvo v Kranju.

Iz navedenih dejstev je razvidno, da je državna puškarska šola v Kranju na najboljšem potu, da se s sodelovanjem vseh faktorjev, katerim je razvoj in procvit obrta in industrije v naši državi pri srcu, razvije v važno in pomembno učilišče, ki bo v polni meri izpolnjevalo svojo nalogo.

Iz poročila ravnateljstva ob sklepu šolskega leta 1924./25. posnemamo, da je obiskovalo šolo 33 učencev. Učni uspehi so bili prav povoljni. Učni uspeh je doseglo 32 učencev popolnoma. Med njimi je bila enajstimi priznana ocena izvrstno (odlika), 19 učencev pa je dobilo splošno oceno dovoljno.

Kakor v predpreteklem šolskem letu, tako je bila tudi v minulem šolskem letu 1924./25. ovira nadaljnjemu napredku zavoda prenizko odmerjena dotacija za nabavo orodja, učil (modelov) in sirovin.

Na šolski razstavi sami je bilo videti, da je produkcija puškarskih izdelkov od lanskega leta do letos številčno zelo padla, ker se zavod zbog pomanjkanja zadostne subvencije, žal, ni mogel preskrbeti z zadostnim orodjem in dovoljno množino sirovin.

Končno je še omeniti, da so z letošnjim šolskim letom 1924./25. izšli prvi absolventi — prvi usposobljeni naraščaj za puškarsko industrijo. Od prvega do zadnjega so že vsi zaposleni z zadovoljivimi plačami po pretežni večini v kranjski puškarni, nadalje tekstilni tovarni na Gaštelju pri Kranju in tovarni zlate in srebrne robe v Celju.

Tiskarne knjig in vezava knjig.

Na vprašanje Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani z dne 4. avgusta 1925., da-li so tiskarne upravičene izvršiti tudi broširanje in vezavo tiskanih knjig, je

izjavila Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na podlagi sklepa seje obrtnega odseka, da tiskarne smejo brez knjigoveške obrtne pravice tiskane knjige broširati, ne pa trdo vezati. V utemeljitev je navajala naslednje:

§ 37./I. obrtnega reda dovoljuje obrtniku, da sme radi dovršitve svojega izdelka opraviti tudi dela, ki posegajo v kako drugo stroko. Dovršen je izdelek takrat, ko je goden za razpečavo, odnosno za porabo, kateri je namenjen. Stanovanjsko pohištvo je dovršeno šele, ko je popleskano, odnosno poličeno; brez tega dovršilnega dela ni porabno niti za trgovca, niti za stanovalca. Stavbno pohištvo je dovršeno, četudi še ni popleskano. Nepopleskana okna ali vrata se že morejo uporabljati za zgradbo in se tudi vedno taka ustavljajo v stavbo. Zato mizar stanovanjsko pohištvo, ki ga je izdelal, sme sam popleskati, stavbnega pa ne. Izdelovalec sukna sme sirovo izdelano sukno pobarvati in apretirati, ker bi ga sicer ne mogel razpečati, ne sme pa izdelanega in barvanega sukna predelavati v obleko, ker je bilo dovršeno, t. j. godno za prodajo že, ko ga je izdelovalec pobarval in priredil v komade. Izvajanje Zveze, ki pravi, da bi tudi suknar smel izdelovati obleko, ako se dovoli tiskarni, da brošira knjige, je torej pomotno.

Če hoče tiskarna tiskati naročniku knjigo tako, da je zanj porabna ali da jo more razpečati, je treba, da tiskani papir zloži in zveže vsaj v obliko brošure. S tem, da je natisnila besedilo na papir, je izvršila sicer glavno delo, ki pa za odjemalca (založnika ali trgovca) ni porabno, dokler ni opravljeno še neobhodno potrebno postransko dovršilno delo, t. j. broširanje tiskanih pol v obliki knjige. Nebroširanih tiskanih pol bi naročnik ne mogel niti toliko izkoristiti, kakor more izkoristiti kupec sukno, ki je še nepobarvano, neapretirano.

Obrtna praksa zadnjih dveh desetletij se je že v številnih primerih pečala z vprašanjem, v koliko je upravičen tiskarnar brez knjigoveškega obrtnega lista broširati in vezati knjige, ki jih je sam natisnil. Tako obrtne oblasti (trgovinsko ministrstvo, odlok z dne 23. februarja 1907., št. 54.347) kakor tudi razne trgovske in obrtniške zbornice (v Pragi, Lvovu) so v svojih odločbah in izjavah zastopale stališče, da sme tiskarnar tiskani papir tudi broširati. Praška zbornica celo izjavlja, da sme tiskarnar poslovne knjige in bloke, tudi trdo vezati. Končno pa tozadevno prakso v naših krajih najboljše kaže izjava ljubljanske Trgovske in obrtniške zbornice z dne 4. maja 1904., ki pravi:

«Posestnik tiskarne je na podlagi svoje tiskarske koncesije upravičen izdelke svoje tiskarne broširati, odnosno jih vlagati v mehke platnice; kajti tiskarski izdelek je dovršen šele tedaj, ko dobi obliko, v kateri pride na trg, česar se o nevezanih tiskanih polah ne more trditi. Tiskarnar pa ni upravičen svojih izdelkov trdo vezati. To smejo samo knjigovezi; kajti knjigo kot izdelek tiskarnarja je smatrati za dovršeno, ko je broširana, odnosno vložena v mehke platnice, v kateri obliki navadno prihaja na trg. Trda vezava pa je delo zase in za dovršitev tiskarskega izdelka nepotrebno.»

Z ozirom na navedeno se more podpisana zbornica pridružiti naziranju Zveze obrtnih zadrug samo v toliko, da smatra za nedopustno, da bi tiskarnarji že na podlagi svoje tiskarske koncesije sami trdo vezali svoje tiskarske izdelke.

Obrtniki, naročajte vsi „Obrtni Vestnik“!

Razno.

Listnica upravnštva. Leto se bliža h koncu in tiskarna nas terja, naj plačamo zapadle račune. Da bomo mogli storiti to svojo dolžnost, apeliramo na cenj. naročnike, ki še kaj dolgujejo na naročnini za leto 1925., da tudi oni store svojo dolžnost in nam nakažejo zaostalo naročnino po položnicah, ki smo jim jih poslali. Onim 248 naročnikom pa, ki nam dolgujejo naročnino za vse l. 1925., smo poslali zadnjo številko lista po poštnem povzetju. Pošilke ni prevzelo 120 naročnikov ter povzročilo s tem upravi vsak po 3 Din 70 p stroškov! Tako postopanje se obsoja samo. Toda nekateri izmed njih so nam celo pisali, da nam zamerijo, ker smo jim poslali list po poštnem povzetju. Nam zamerijo, ker smo jih vendar neštokrat opominjali v listu ter smo jim tudi poslali s posebno pošto pod kuverto položnico v svrhu plačila naročnine. Zamerijo nam! Hočejo mari s tem poravnati svoj račun? Upravištvo bo skušalo izterjati od njih zapadlo naročnino drugim putem. Kdor list prejema, je njega naročnik, dokler lista ne vrne. In neredneži naj ga raje vrnejo, kakor da nam povzročajo take sitnosti z izterjavanjem. Svojim zavednim in točnim naročnikom se pa priporočamo, da nam dobijo v nadomestilo zanje novih zavednejših in točnejših naročnikov.

Upravištvo «Obrtnega Vestnika» v Ljubljani.

Seja načelstva Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani se je vršila v četrtek 12. t. m. ob 7. zvečer. Udeležilo se je 16 članov ter tajnik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, g. dr. Pless, in davčni konzulent zbornice, g. Fran Žagar. Sejo je vodil zvezni načelnik g. Eng. Franchetti. Po prečitaniu zapisnika zadnje načelstvene seje in načelstvenega poročila se je razpravljalo o smernicah za oceno dohodninskih razmer v letu 1925. Zbornični davčni konzult g. Žagar je izčrpno pojasnil, kako naj se pri zadrugah zberejo podatki za smernice članom cenilnih komisij. Sklenilo se je, da pošlje zveza vsem zadrugam okrožnico. Ker je davčna uprava pripravljena pri poizvedbah upoštevati mnenja izvedencev, ki bi jih predlagale zadruge, se je po pojasnilih, ki jih je podal g. Žagar, sklenilo pozvati vse zadruge, da predlagajo zvezi po šest svojih članov, v katere ima zadružno članstvo popolno zaupanje. Razpravljalo se je nato o volitvah v pridobinske komisije, ki se vrše 15. t. m. Imenovali so se za III. in IV. pridobinski razred kandidati. G. načelnik Franchetti je opozoril na določbe pravilnika glede pobiranja davka na fizično delo, na kar je g. Žagar podrobneje pojasnil določila tega zakona. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo je prosila zvezo, da poda svoje mnenje glede višine redovnih kazni. Sklenilo se je, da naj zadružna pravila določajo, da znaša redovna kazen do 300 dinarjev. Vstavi naj se v pravila tudi nova določba, da o višini redovne kazni v okviru maksimalne denarne kazni, ki znaša 300 Din, odloča od primera do primera zadružno načelstvo. Stavil se je predlog načelstva glede enotnosti organizacije v Sloveniji, ki je bil soglasno sprejet. Sklenilo se je, da se priredi tečaj za srbohrvaščino za ljubljansko obrtništvo. Določil se je učitelj in prostor, prireditelj tečaja pa se objavi v vseh časopisih. Zbornici za trgovino, obrt in industrijo ima predlagati zveza osem prisadnikov in osem namestnikov za sodišče delavskega zavarovanja. Odobrila se je tozadevna predložena lista. G. Primožič je stavil predlog, da naj bi se zveza zavzela za to, da se proglasi parketarstvo kot rokodelski obrt, oziroma da se določi, kaj spada v tej stroki pod mizarjski in kaj pod tesarski obrt. Sklenilo se je, da skliče zveza sestanek zastopnikov mizarjske in tesarske stroke, na katerem naj bi se to vprašanje obravnavalo. — Ob pol desetih je g. predsednik zaključil sejo.

Tečaj za srbohrvaščino. Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani bo priredila v zimskih mesecih v Ljubljani tečaj za srbohrvaščino in cirilico. Tečaj se bo vršil vsak torek in petek od 7. do 9. zvečer v državni dvorazredni trgovski šoli. Učnina bo znašala mesečno od 35 do 40 Din pri 20 udeležencih. Zveza pozivlja vse obrtnike in pomočnike, ki se hočejo udeležiti tečaja, da se takoj prijavijo ustno ali pismeno zvezi (Aleksandrova cesta 2, I. nadstropje). Tečaj se bo predvideno otvoril začetkom decembra.

Peta obletnica rapalskega dne. Pokrajinski odbor Jugoslovenske Matice v Ljubljani prosi vsa kulturna in narodna društva širom domovine, da se z resnimi in dostojnimi kulturnimi prireditvami spominjajo ob priliki rapalskega dne naših zaslužjenih bratov in sester. Kot spominski dan je določena nedelja 22. novembra 1925. Ta dan bodo po vsej Sloveniji, tudi v njenih najoddaljenejših gorskih krajih spominski govori o zaslužjenih bratih in sestrah. Jugoslovenska Matica prosi, da se ta dan priredi v vsej Sloveniji narodna zbirka pod naslovom «dinarski dan», ki naj služi v podporo kulturnih potreb našega naroda tam preko. Vsakdo, ki čuti narodno, naj daruje ta dan vsaj en dinar za svoje brezpravne brate. To prošnjo izraža ob peti obletnici rapalskega dne Jugoslovenska Matica s pozivom, da vsakdo z besedo in dejanjem podpre njeno delo.

Ukinitve poštnega ravnateljstva v Ljubljani. Kakor čujemo, se namerava poleg nekaterih drugih ukiniti tudi poštno ravnateljstvo v Ljubljani, ki naj bi se priklopilo poštnemu ravnateljstvu v Zagrebu. Zopet ponoven dokaz, da se hoče Sloveniji vzeti vse važnejše zavode in institucije! Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani je proti nameravani ukinitvi poštnega ravnateljstva vložila pri Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani odločen protest.

Ureditve nedeljskega počitka. Zveza privatnih nameščencev Jugoslavije vodi v zadnjem času ostro borbo za uveljavljanje nedeljskega počitka. Končno je g. minister socialne politike dne 31. oktobra t. l. izdal nujno rešenje pod številko 350/4, katero pravi: «Na podlagi pooblaščenja, danega mi z določili § 13. zakona o zaščiti delavcev, odobravam v smislu enakomerne ureditve vprašanja zapiranja obratov v nedeljah v vseh krajih naše države: da veliki župani uredijo v vseh krajih svojega okrožja po zaslišanju pristojnih delodajalskih in delavskih zbornic vprašanje zapiranja obratov ob nedeljah, pri čemer je vpoštevati princip, da morajo biti vsi obrati v vseh krajih ob nedeljah zaprti in to v smislu § 12. odstavka prvega zakona o zaščiti delavcev. Izjeme od tega principa se more dovoliti samo za podjetja, ki se bavijo z vtovarivanjem ladij, parnikov v pomorskih in reških lukah, v smislu § 14. zakona o zaščiti delavcev, kakor tudi glede podjetij v smislu § 15., odstavka 2., poleg primerov naštetih v § 15. predmetnega zakona, kakor tudi ako se vrši na dotičnem kraju ta dan letni semenj. Gorinavedeno izjemo se sme dovoliti proti obvezi za delodajalce v smislu § 14., zadnjega odstavka, in § 15., zadnjega odstavka, zakona o zaščiti delavcev, kakor tudi brez pravice kršenja § 16. Pozivljam velike župane, da postopajo v smislu gornjih določil in da o ukrepih obvestijo oddelek za zaščito delavcev poverjenega ministrstva!» Centralna uprava zveze privatnih nameščencev Jugoslavije je podvzela preko svojih krajevnih organizacij nadaljnje akcije glede izvedbe tega rešenja. V Bosni in Hercegovini se je to vprašanje ne glede na odpor s strani muslimanov in židov uredilo; veliki župan sremske oblasti je na podlagi gornjega rešenja odredil, da se ima povsod v sremski oblasti uvesti nedeljski počitek izza 1. decembra t. l. V Zagrebu pripravlja Savez privatnih nameščencev obsežno akcijo, da se tudi v Zagrebu in

zagrebški oblasti uvede popolni nedeljski počitek. Upamo, da se bo tudi v ljubljanski in mariborski oblasti na podlagi gornjega rešenja vprašanje nedeljskega počitka čimprej rešilo. Tudi pri nas se to vprašanje pri nekaterih obrtih, na primer pri brivskem obrtu, samo na podlagi določil zakona o zaščiti delavcev še doslej ni moglo rešiti in je ostalo sporno, kar je povzročalo nezdravo tekmo med posameznimi obrtniki te stroke.

Sodišče za delavsko zavarovanje. Na osnovi § 177. zakona o zavarovanju delavcev se osnuje pri okrožnih uradih za zavarovanje delavcev sodišče, katerega namen je odločevati v takih primerih, v katerih Osrednji urad ali okrožni urad ne priznavajo zavarovanim članom podpore ali rente, ali pa jo jim priznajo v manjšem iznosu in se zavarovanec pritoži. Sodišče prihaja torej v poštev osobito pri nezgodnem zavarovanju. Ministrstvo pravde in ministrstvo za socialno politiko je izdalo sedaj «Pravilnik o ureditvi sodišč delavskega zavarovanja». Na podlagi tega pravilnika bodo šela sodišča pri okrožnih uradih poleg predsednika in enega ali več namestnikov najmanj 20 in največ 30 prisednikov ter ravno toliko namestnikov. Mandat traja tri leta. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je pozvala Zvezo obrtnih zadrug v Ljubljani, da za svoj okoliš predlaga osem prisednikov in osem namestnikov v to sodišče. Enako število prisednikov in namestnikov pripade mariborski oblasti. Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani je na svoji načelstveni seji dne 12. t. m. sklenila predlagati zbornici kot člane v sodišče naslednje gg.: za ključavničarski obrt Ivana Breskvarja, za tesarski obrt Franca Martinca, za kleparski in inštalaterski obrt Alojzija Smerkola, za zidarški obrt Danijela Battelino, za stavbinski obrt Ivana Briclja, za mizarški obrt Ivana Bernika, za kovinarski obrt Franca Batiela in za plesarski, sobo- in črkoslikarski obrt Štefana Šepeletiča; kot namestnike pa gg.: za ključavničarski obrt Rudolfa Geyerja, za tesarski obrt Ivana Zakotnika, za kleparsko-inštalaterski obrt Lovro Pičmana, za zidarški obrt Jerneja Hlebša, za stavbinski obrt inž. dr. Miroslava Kasala, za mizarški obrt Matijo Perkota, za kovinarski obrt Gjuro Besednika in za plesarski, sobo- in črkoslikarski obrt Štefana Rožiča.

Izvedenci in pojasnilniki v davčnih zadevah. Po čl. 44., št. 5., odstavek 2., izvršilnega predpisa k IV. poglavju zakona o osebnih davkih morajo davčna oblastva za odmero dohodnine zasliševati kot izvedence ali pojasnilnike v prvi vrsti člane cenilnih komisij in njihove namestnike, v drugi vrsti zanesljive in sposobne osebe, katere za to določijo zadruga in druga strokovna udruženja in šele v zadnji vrsti druge osebe. — V praksi pa se je ukoreninila navada, da davčna oblastva zaslišujejo kot izvedence in pojasnilnike za dohodnino po večini osebe, ki se jim zdijo primerne za ta posel in se le redko poslužujejo članov cenilnih komisij, še redkeje pa oseb, katere za to določijo zadruga, kar bistveno pospešuje neenakomernost ocen in davčnih bremen. Gospodarske korporacije in organizacije so zaradi tega sprejele med resolucije zbora, ki se je o davčnih vprašanjih vršil dne 23. oktobra t. l. v Ljubljani, tudi zahtevo, «da se izvedejo poizvedbe za oceno pri dohodnini za vsako leto individualno za vsakega davkoplačevalca, za izvedence in pojasnilnike pa zaslišujejo v prvi vrsti osebe, katere za to določijo stanovske organizacije». Finančna uprava tej zahtevi sedaj ni nenaklonjena in je pripravljena naročiti davčnim oblastvom, odnosno predsednikom cenilnih komisij, da zaslišujejo za izvedence in pojasnilnike edino osebe, ki jih bodo v ta namen določile zadruga, pridržujejo si pa izbiro med predlaganimi osebami. Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani je pozvala radi tega vse zadruga v njenem okolišu, da ji predlože po šest

svojih članov, v katere imajo združni člani popolno zaupanje. Zveza pa bo stavila nadalje zahtevo, da naj davčna oblast zaslišuje za oceno davkoplačevalca naenkrat več izvedencev, to pa radi tega, ker je mnenje več oseb za pravično oceno davkoplačevalca sigurnejše, kakor pa če se zaslišuje vsakega izvedenca posebej. Ta način poizvedbe je uveden v Zagrebu in upamo, da tudi davčna oblast v Sloveniji tej naši zahtevi ne bo ugovarjala.

Izpremembe v stanju industrijskih in obrtnih podjetij v okoliščini Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. Po statističnih podatkih Zbornice za trgovino, obrt in industrijo so se izvršile v stanju industrijskih in obrtnih podjetij v Sloveniji naslednje izpremembe (+ pomeni novo prijavo, — odjavo): Trgovski vrtnarji, prijave: +3. Apnenica, prijavi: +2, odjavi: —2. Izdelovanje cementnih predmetov +1, —1. Izdelovanje cementne opeke +1, —1. Izdelovanje cementne strešne opeke +2, —1. Izdelovanje betonskih izdelkov +1. Izdelovanje umetnega kamena in betonskih predmetov —1. Opekarne +3, —1. Lončarji +1, —2. Izdelovanje emailiranih in železnih peči, štedilnikov, emailiranih tablic, dimnih cevi in priprav za segrevanje vode na tovarniški način +1. Izdelovanje ogledal in brušenje stekla na tovarniški način +2. Kovači +16, —11. Kovači, podkovni +5. Vozno kovaštvo +1. Ključavničarji +2, —5. Izdelovanje in prodaja opornic, vijakov, avto-elektroin stavbnega materiala ter potrebščin za železnice +1. Kleparji +4, —2. Izdelovanje pločevinastih in kovinastih predmetov na tovarniški način +1. Izdelovanje kovinskih zlivkov, ponikljevanje, galvaniziranje in odaja tehn. predmetov +1. Zlatar +1. Mehaniki +2, —1. Urarji +3, —1. Urar, podružnica —1. Zobni tehnik —1. Kolarji +7, —4. Žage +4, —4. Parne žage +2. Žaganje drv z motornim obratom +1, —1. Sodarji +4. Polaganje parketov +2. Mizarji +27, —9. Pozlatar +1. Izdelovanje košar +1. Izdelovanje ribolovskih potrebščin —1. Strugar +1. Vulkaniziranje gumijevih izdelkov —1. Sedlarji +11, —3. Jermenarji in sedlarji +2, —1. Žimpreja —1. Izdelovanje krtač —1. Izdelovanje tekstilnih izdelkov na tovarniški način +1. Strojno pletenje +3, —2. Izdelovanje pletenin —1. Izdelovanje perila na tovarniški način —1. Izdelovanje perila +2. Krojači +34, —15. Krojač, podružnica +1. Šivilje +49, —6. Čevljarji +54, —24. Izdelovanje dežnikov +1. Klobučar +1. Izdelovanje slamnikov +1. Modistke +5, —3. Pranje in likanje perila —1. Brivci +7, —1. Brivec, podružnica —1. Mlini +13, —7. Peki +18, —9. Pek, podružnica —1. Slaščičarji +2. Mesarji +15, —13. Mesar, podružnica +2, —1. Konjski mesar —1. Mesarji in prekajevalci +4, —1. Izdelovanje kavnih surogatov +1. Mlekarna —1. Izdelovanje alkoholnih pijač +1. Izdelovanje ruma +1. Izdelovanje strupov, zdravilnih tvarin in umetne mineralne vode +1. Izdelovanje sredstva za snaženje madežev iz oblek +1. Izdelovanje praška proti mrčesu +1. Ogljarne +1, —1. Izdelovanje strojnega mazila —1. Izdelovanje mazila za vozove ter kreme za čevlje —1. Izdelovanje kreme za čevlje —1. Izdelovanje firneža in lanenega olja +1. Izdelovanje olja —1. Stavbni mojster +1. Zidar +1. Tesar +1. Vodovodna instalacija +1. Pleskar +1. Pleskar in sobni slikar +1. Pleskar in sobo-črkoslikar +1. Sobni slikar +1. Fotografiji +2. Elektranje +2. Konjač —1. Spedicija +1, —2. Spedicija, podružnica +1. Izvoščiki +7, —4. Izvoščiki z avtomobilom +11, —2. Prevozniki +3, —2. Postrešček +1. Gostilne +51, —61. Brezalkoholna gostilna +1. Izkuh +1. Kavarne +7. Žganjetoč —2. Celokupno je bilo od 1. ju-

fija do 30. septembra 434 novih prijav in 225 odjav.

Anketa zaradi prisilne zidave hiš. Minulo soboto je priredila zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na željo prizadetih gospodarskih krogov anketo, ki se je pečala s pozivi ljubljanskega stanovanjskega sodišča zaradi podatkov, ki so merodajni za prisilno zidavo stanovanjskih hiš za nameščence. Anketo, ki so se je udeležili poleg številnih prizadetih tvrdk tudi zastopniki gospodarskih korporacij, je vodil zbornični predsednik g. Ivan Knez. Po živahni debati, v katero so posegli med drugimi gospodje: minister n. r. Anton Kristan, tajnik dr. Golia, dr. Sajovic, Rojina, Horvat in Uršič so se na podlagi resumeja zborničnega referenta dr. Pretnarja soglasno sprejeli naslednji zaključki: 1.) Ker vsebuje člen 23. stanovanjskega zakona nejasna določila glede podjetij, koja bi bila in v koliko bi bila obvezana graditi stanovanjske hiše za svoje nameščence, je potrebno, da ministrstvo za socialno politiko obrazloži ta važna in dalekosežna določila z dodatkom k sedanjemu pravilniku. Dolej, da se to izvede, naj ministrstvo za socialno politiko izvajanje člena 23. stanovanjskega zakona sistira. — 2.) Soglasno se ugotavlja, da prisilni način, kakor ga predvideva člen 23. stanovanjskega zakona ne vodi do cilja. Prisilne odredbe so tem manj umestne, ker se nanašajo uprav na sloje, ki poleg ogromnih davčnih bremen nosijo tudi bremena, ki jim jih nalaga stanovanjski zakonodaja. — 3.) Da se gradbeno gibanje poživí, smatrajo gospodarski krogi za potrebno: a) da se dovolijo davčne olajšave za novo zidane hiše; b) da se pospešuje ustanavljanje zadrug za zgradbo stanovanjskih hiš ter njih delovanje podpira s tem, da se jim omogoči najetje hipotekarnih posojil; c) da država za svoje urade ne kupuje starih stanovanjskih hiš, marveč v ta namen zida nove in da zasedene stanovanjske hiše vrne njihovemu namenu. — 4.) Ugotovi se, da je v stanovanjskih zadrugah včlanjenih tudi mnogo nameščencev gospodarskih podjetij. Gospodarski krogi bodo po svojih močeh podpirali te zadruge, ker je od njihovega delovanja pričakovati več uspeha, nego od prisilne gradbene akcije po členu 23. stanovanjskega zakona. — 5.) Zbornica za trgovino, obrt in industrijo se naproša, da ukrene, kar smatra za potrebno, da se bo ustreglo v zaključkih ankete izraženim zahtevam in predlogom.

Uradni tečaji dinarja za november. Finančno ministrstvo je določilo za november sledeče uradne tečaje dinarja: 1 napoleon 217 Din, turška lira 245, dolar 56-25, angleški funt 273, kanadski dolar 56, zlata nemška marka 13-40, poljski zloti 9, avstrijski šiling 7-90, 100 francoskih frankov 240, 100 švicarskih frankov 1087, 100 lir 220, 100 belgijskih frankov 256, 100 holandskih goldinarjev 2260, 100 romunskih lejev 26-70, 100 bolgarskih levov 41, 100 danskih kron 1390, 100 švedskih kron 1505, 100 norveških kron 1150, 100 pezetov 805, 100 drahem 75, 100 Kč 167, 1 milijon madžarskih kron 788. Ti tečaji veljajo od 1. do 30. novembra. Po njih se plačuje tudi pristaniška taksa.

Trgovske pogodbe med našo državo in Francijo ter Anglijo. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je po nalogu ministrstva pričela z nabiranjem gradiva za trgovsko pogodbo s Francijo in Anglijo. V to svrhu je razposlala vsem interesentom, ki jih vodi v evidenci, da stojijo v trgovskih stikih z imenovanimi državama, podrobne vprašalne pole glede podatkov za pripravo predlogov za carinsko-tarifni kakor tudi splošni in prometni del trgovske pogodbe. Predvsem želi zbornica, da sporočijo tvrdke, kateri predmeti prihajajo v prometu z Anglijo in Francijo za nje v poštev in kakšna

je sedanja carinska obremenitev teh vrst blaga v primeru z njih vrednostjo. Nadalje vabi zbornica vse interesente, da poročajo zbornici o svojih dosedanjih izkušnjah v trgovskih stikih z Anglijo in Francijo in o ovirah ter neprilikah, ki so jih imeli v prometu z njima, kakor tudi o prevoznih stroških za posamezne vrste pošiljatev, in sicer pri poštnopaketnem kakor tudi pri železniškem prometu. Končno so zbornici potrebni podatki glede določb o izvornih izpričevalih kakor tudi o prometnih in posredniških zvezah, preko katerih se vrši trgovski promet z Anglijo in Francijo. Radi opetovanih izprememb v poslovnih stikih naproša zbornica vse interesente, ki niso prejeli vprašalne pole, da prijavijo zbornici svoj naslov in vpošljejo obenem podatke na gornja vprašanja.

Vinska razstava s sejmom se vrši dne 10. decembra tega leta v Ivanjkoveh v restavracijski dvorani tik kolo-dvora. Otvoritev ob 9. uri. Pripuščena so vsa vina, pridelana v Ormoškem in Ljutomerskem okraju izvzemši necepljene vrste. Ob tem času se bode letošnji letnik dal že dobro presediti in bodo imeli interesenti tako najlepšo priliko, skleniti ugodne kupčije. Prijave za legitimacije se naj pošljejo z 10. Din na vinarsko zadrugo »Jeruzalemčan«, Ivanjkovci.

Emisijska banka na Češkoslovaškem. Češkoslovaška vlada ustanovi v kratkem svojo Narodno banko s sedežem v Pragi, ki bo izdajala bankovce. Narodna banka bo imela obliko delniške družbe s primernim državnim vplivom, ki se bo pečala tudi s posli javnih kreditnih zavodov. Banka bo imela za dobo 15 let izključno pravico izdajati bankovce. Za to dobo se država izrecno odpove pravici, sedanji obtok bankovcev povišati. Glavna naloga banke bo, da obdrži razmerje češkoslovaške krone napram tujim valutam in devizam na nivoju zadnjih dveh let.

V ta namen dobi banka pravico, da najame v inozemstvu za 50 milijonov dolarjev posojila. Delniška glavica je določena na 12 milijonov dolarjev, ki se razdeli na 120.000 delnic. Država prevzame eno tretjino delniške glavnice.

Jugoslovanski pridelek pšenice. Leta 1925. je bilo v Jugoslaviji posejanih s pšenico 1.773.428 hektarov, l. 1924. pa 1.789.115. Po dosedanjih podatkih, ki jih je zbralo poljedelsko ministrstvo, bo znašal pšenični pridelek 22.403.157 meterskih stotov. Zasebni strokovnjaki pa pravijo, da je ta številka previsoka in da bo ta pridelek znašal 18 milijonov meterskih stotov. Pa tudi, če bi bilo to res, bo letošnja letina daleč nad lansko, ki je dala 15.722.496 meterskih stotov. Ker potrebuje Jugoslavija sama zase okoli 14 milijonov stotov, jih ostane za eksport okoli 4 milijone = 40.000 vagonov. A kam z njimi? V posebnem članku smo govorili prvič, da je letošnja letina povsod prav dobro izpadla, drugič pa, da se je pojavila spet Rusija na svetovnem trgu. Vrhutega so šle pa še svetovnotržne cene sploh nazaj.

Nov denar na Ogrskem. Ogrska vlada je pred kratkim pooblastila Narodno banko, da namesto krone da v promet novo denarno enoto, ki se bo imenovala »pengo«. V dosedanjih zakonih na krone se glaseča določila se z dnem 1. januarja preračunijo na novo denarno enoto. Kjer gre za zlate krone, se te preračunijo po kurzu 1 zlata krona = 1.85854 pengeja. Zlati goldinar je vreden 2.75805 pengejev. Nov denar ima 23 mm v premeru. Na eni strani ima ogrski grb z napisom »Magyar királyság« in letnico kova, na drugi strani pa s cvetjem okrašeno označbo vrednosti.

Za konzorcij »Obrtnega Vestnika« Engelbert Franchetti.

Urednik Engelbert Franchetti.

Za Delniško tiskarno, d. d. v Ljubljani, H. Brandt.

Skrbno
izdelovane

Preobleke

Najnižje
cene!

L. MIKUŠ

tvornica dežnikov

LJUBLJANA

Mestni trg št. 25.

Največji
izbor

Popravila

Najnižje
cene!

NAJTRPEŽNEJŠO STREŠNO OPEKO

NUDIJO

ZDRUŽENE OPEKARNE, D. D.

LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA CESTA ŠTEV. 13.

TELEFON 733.

ORIENT

d. z o. z.

tovarna olj. barv, firnežev in lakov

Slomškova ulica št. 19

LJUBLJANA

Vodmat pri Ljubljani

Prodajalna na drobno: Miklošičeva cesta 4
nasproti frančiškanske cerkve.

OBRTNIŠKI KOLEDAR

za leto

1 · 9 · 2 · 6

bo izšel te dni!

Ima bogato vsebino
in stane le 10 Din

**Obrtniki in obrtniški
naraščajniki
sezite po njem!**

Naroča se pri založ-
ništvu, Dunajska c.
št. 20

Popolnoma varno naložite denar v

Ljubljansko posojilnico

r. z. z o. z. v Ljubljani

Mestni trg št. 6.

ker ima že nad

10,000.000 Din jamstvene glavnice.

Vloge na hranilne knjižice in tekoči račun
obrestuje najugodnejše.

Kreditno društvo

Mestne hranilnice ljubljanske

dovoljuje posojila

na menice in kredite

v tekočem računu

vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam

Obrtna banka v Ljubljani

Centrala:

Kongresni trg št. 4

Podružnica: Ljutomer

Telefon št. 508

Telefon št. 508

Račun pri poštno-ček. zavodu v Ljubljani
št. 12.051

Daje kredite v obrtne surhe, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantnejše. Vloge na knjižice in na tekoči račun se obrestujejo kar najugodnejše, vezane vloge po dogovoru primerno višje.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ulica št. 50

(v lastnem poslopu).

Brzjavni naslov: Kredit Ljubljana.

Telefon št. 40, 457, 805 in 806.

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predjumi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic in kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd. itd.

Ljubljanska kreditna banka

Delniška glavnica:

Din 50,000.000.-

Skupne rezerve: okrog

Din 10,000.000.-

Centrala: Ljubljana, Dunajska cesta

Podružnice:

Brežice
Celje
Crnomelj
Kranj

Logatec
Maribor
Metković
Novi Sad
Trst

Ptuj
Sarajevo
Split
Gorica

Brzjavni naslov:

BANKA LJUBLJANA

Telefon št.: 261, 413, 502, 503
in 504

**Priporoča se za vse
bančne posle**